

LBRIS

We know
books

COMORI DUHOVNICEȘTI

din Sfântul Munte Athos

Culese din scrisorile și omiliile Avvei Efrem Filotheitul

Traducere: Prof. Paul Bălan

**Carte tipărită cu binecuvântarea
Prea Sfințitului Părinte GALACTION,
Episcopul Alexandriei și Teleormanului**

EDITURA EGYMENIȚA

CUPRINS

INTRODUCERE	5
Prolog la ediția în limba engleză	7
CAPITOLUL I	
Despre mântuire și rai.....	13
CAPITOLUL II	
Despre necazuri, suferințe și osteneli	21
Despre boală.....	48
CAPITOLUL III	
Despre păcat, căință, întristarea cea după Dumnezeu și lacrimi	69
Despre spovedanie și povățuire duhovnicească	79
CAPITOLUL IV	
Despre monahism, feciorie și curăție	83
Despre lume și familie	108
CAPITOLUL V	
Despre ascultare, neascultare și tăierea voci.....	116
Omiliile despre ascultare	124
Povestiri despre ascultare și neascultare.....	124
Ascultarea monahală.....	132
Ascultarea patristică.....	138
Omilie despre conștiință și ascultare	144
Exemple cu privire la ascultare	152
Despre respectul și dragostea față de Bătrân	157

CAPITOLUL VI

Despre amintirea morții, iadului și a Judecării de apoi161

CAPITOLUL VII

Despre patimi.....169

Despre războiul trupesc.....170

Despre mânie176

Despre războiul cu demonii.....177

Despre lupta duhovnicească183

CAPITOLUL VIII

Despre lașitate și nepăsare.....187

Despre tăria de caracter, curaj și lepădare de sine.....197

CAPITOLUL IX

Despre osândire și judecare.....214

Despre tăcere, grăire în deșert și îndrăzneală.....218

CAPITOLUL X

Despre mândrie, învinuire de sine și smerenie223

Pasaj dintr-o omilie „Despre smerenie“244

CAPITOLUL XI

Despre dragoste și iertare față de frați248

Prima scrisoare257

A doua scrisoare258

CAPITOLUL XII

Despre încercări și ispite.....264

CAPITOLUL XIII

Despre credință, nădejde și răbdare.....274

CAPITOLUL XIV

Despre gânduri, năluciri și neatenție291

CAPITOLUL XV

Despre rugăciune și trezvie303

Despre rugăciunea minții și a inimii.....313

Omilii despre rugăciune.....326

Despre trezvie și rugăciunea minții326

Arta rugăciunii.....341

Despre metoda practică a rugăciunii minții348

Calea spre rugăciunea neîncetată.....354

Povețe patristice despre rugăciune.....369

Antologie despre rugăciunea minții.....373

CAPITOLUL XVI

Despre contemplație383

CAPITOLUL XVII

Despre dragostea și smerenia lui Dumnezeu,

despre har și despre frica de Dumnezeu395

CAPITOLUL XVIII

Despre dumnezeiasca Liturghie și Sfânta Împărtășanie.....425

CAPITOLUL XIX

Despre cei adormiți432

**Prolog la ediția în limba engleză
de I.P.S. Hierotheos Vlachos,
mitropolit de Nafpaktos și Sf. Vlășie**

Consider că mi se face o mare cinste pentru faptul că Prea Cuviosul arhim. Paisie, starețul mănăstirii grecești ortodoxe închinată Sf. Antonie m-a rugat să scriu un prolog la cartea Bătrânului arhim. Efrem, viețuitor în această sfântă mănăstire, mai înainte stareț al sfintei mănăstiri Filoteu din Muntele Athos.

Dau slavă lui Dumnezeu că această carte este acum tradusă în limba engleză, deoarece se oferă astfel o nouă perspectivă celor ce doresc renașterea lor duhovnicească întru Hristos Domnul și vor să depășească marile probleme care-l preocupă astăzi pe om: moartea și dualismul dintre plăcere și durere.

L-am întâlnit în trecut pe părintele Efem și îi pot cântări cuvintele. În anii '60, pe când eram elev la Seminarul teologic din Tesalonic, am aflat despre existența unui monah cu viață îmbunătățită care trăia în isihie la Noul Schit din Sfântul Munte și care se ocupa cu rugăciunea minții.

Pe vremea aceea nutream dorința vie de a-l cunoaște pe acest avvă.

M-am dus să-l văd la coliba sa de la Noul Schit și am așteptat răbdător ca să-l întâlnesc, deoarece se odihnea după privegherea de toată noaptea în care lucra neîncetat

rugăciunea minții, priveghere care se termina cu Sfânta Liturghie.

După câteva ore m-am întâlnit cu părintele Efrem și-mi revin în memorie și acum dulcile cuvinte rostite de el. Pentru prima oară, am auzit un cuvânt care avea să se repete adesea: „ocupă-te“ (adolescho)[†]. Am înțeles că dinaintea mea se afla un ieromonah care se ocupa neîncetat cu aducerea aminte de Dumnezeu și experia adâncimea insondabilă a milei divine.

Mai târziu l-am întâlnit din nou în Sfântul Munte pe când era starețul Sfintei mănăstiri Filoteu. L-am vizitat împreună cu un grup de tineri și din nou am trăit aceleași sentimente. Cuvintele sale erau pătrunzătoare, dulci, revelatoare, pline de limpezime, înnoitoare, vindecătoare și scoase din înțelepciunea patristică. Era exact aceeași persoană întâlnită în această carte care cuprinde cuvintele pline de har ale unui duhovnic către fiii săi duhovnicești. Iar noi știm bine că duhovnicul este cel ce dă naștere unor ființe duhovnicești, scoțându-le din vârtoarea patimilor și conducându-le spre slăvita libertate a fiilor lui Dumnezeu – el fiind acela care le oferă o nouă perspectivă și un nou sens al vieții.

Părintele Efem, așa cum mi-l amintesc din tinerețea mea și așa cum îl întâlnim în această carte, este un adevărat dascăl al vieții duhovnicești și o călăuză de încredere pe drumul parcurs de creștin către renașterea sa duhovnicească, întrucât el însuși a experiat și a învățat lecția dumnezeirii și de aceea cuvintele sale sunt „pline de har și de adevăr“. Și în acest scop se aplică spusele Sf. Ioan Sinaitul, autorul „Scării“: „Un dascăl adevărat este cel ce a primit tablele

[†] a te ocupa cu rugăciunea sau cu contemplația.

cunoașterii duhovnicești direct de la Dumnezeu înscrise în inima acestuia cu degetul Său – adică prin iluminare – și care nu mai are nevoie de alte cărți“. Cuprinsul acestei cărți este în concordanță cu modul de viață isihast, care se află în opoziție cu modul de viață raționalist sau simțual. Iar noi știm foarte bine că isihia este modul de viață apostolic și patristic. Cu alte cuvinte, este adevărata viață propovăduită de Hristos și pe care Apostolii și Sfinții Părinți ai Bisericii au experiat-o; este treapta pregătitoare pentru primirea harului profetic, apostolic, martiric și ascetic.

Isihia minții, în dimensiunea sa antropologică adevărată, este fundamentul teologiei și al tuturor dogmelor de credință. Sfinții Părinți au teologhisit că Hristos este Dumnezeu adevărat și om adevărat, că în Persoana Sa natura divină S-a unit cu cea omenească „fără amestecare, fără a suferi vreo schimbare, indivizibil, inseparabil“, că Hristos este Unul din Sfânta Treime. Ei au dus mai departe toate învățăturile cu privire la Hristos și Sfânta Treime, mai ales datorită faptului că ei au experiat personal acest adevăr – și anume faptul că au văzut Slava dumnezeirii în natura umană a Logosului. Iar această cunoaștere existențială a fost rodul și rezultanta isihiei minții. Mai întâi a fost praxisul, care înseamnă curățirea inimii; a urmat teoria care înseamnă iluminare și theosis.

Sinodul ținut pe vremea Sf. Grigorie Palama (care poartă în sine toate trăsăturile unui Sinod Ecumenic) reprezintă, de fapt, piatra de căpătâi a tuturor sinoadelor ecumenice, întrucât a arătat calea și metoda adevărată prin care se poate și de care trebuie să facem uz pentru a ajunge la vederea lui Dumnezeu, lucru de importanță fundamentală, deoarece dogmele sunt rodul vederii lui Dumnezeu. Cu

URDIS We know books
alte cuvinte, părinții de Dumnezeu văzători sunt aceia care constituie un sinod ecumenic ortodox.

Ceea ce s-a afirmat în *Tomul Sinodal* din 1347 este foarte important: „*Prin prezenta, noi afirmăm că mai sus-amintitul prea cuvios monah Grigorie Palama și monahii de un gând cu el ... sunt adevărații apărători, luptători și stâlpi de susținere ai Bisericii și ai Credinței Ortodoxe, iar pe oricare ia poziție împotriva Sf. Grigorie și a monahilor cei asemenea lui, îl supunem aceleiași judecâți și afurisanii, fie că face parte din cler sau din rândul mirenilor*“. Cu aceste cuvinte, oricine neagă isihasmul ortodox este afurisit de către acest sinod, iar oricine nu poate înțelege viața isihastă dovedește că nu are mentalitatea Bisericii. Ca atare, o teologie care nu este legată de isihasm – în sensul ortodox al cuvântului – o teologie care este rodul isihiei mentale ortodoxe și nu conduce spre aceasta, prin care omul nu este vindecat și nu-L vede pe Dumnezeu, este o teologie lumească a intelectului și nu oferă nimic omului – ci mai degrabă creează mai multă confuzie și haos. După cuvintele inspirate ale văzătorului de Dumnezeu, Sf. Grigorie Palama, isihia ortodoxă a minții reprezintă „*adevărata practică, poarta spre adevărata vedere a lui Dumnezeu (theoria) – sau, ca s-o spunem mai simplu, aceasta este singura dovadă că un suflet este cu adevărat sănătos*“.

Știu că următoarele capitole sunt rodul ascultării și al isihiei minții, rod al dumnezeieștilor înălțări ale duhului și reprezintă cu adevărat cuvinte care vin dintr-o inimă curățită de patimi, cuvinte care ajută omul să se vindece în atmosfera dragostei duhovnicești. Ele sunt texte care întăresc în credință și nădejde; ele ne oferă o nouă dimensiune spre viața duhovnicească; ele deschid

noi orizonturi și ne ajută să depășim înspăimântătoarea relație de reciprocitate dintre plăcere și durere; ele ne oferă un alt limbaj, complet diferit de cel al teologiei academice – o teologie care operează fie în cadrul limitelor gândirii raționale, fie în cel al vidului duhovnicesc.

Cuvintele sale deschid inima spre rugăciune pentru că ele purced din rugăciune. Este binecunoscut faptul că atunci când un om este simplu și curat la suflet, atunci când iubeste cu adevărat, când a gustat darul bunătății Domnului, atunci chiar dacă exprimarea sa este deficientă, oricum își ajută semenii eficient, cu mult mai mult decât cei ce fac uz de cuvinte alese și de expresii teologice elegante.

Acest lucru este ca și cum ai fi dat de un izvor din pădure, care nu este amenajat, dar care îți oferă apa rece și proaspătă, care-ți potolește setea. Alta este să faci un desen minunat al unei fântâni care nu are apă și nu poate potoli setea, sau chiar să dai de o fântână care este frumoasă, dar nu poate potoli setea, deoarece apa sa este reciclată și murdară.

Este semnificativ faptul că slovele duhovnicești cuprinse în această carte care sunt rodul privegherilor și liniștii din Sfântul Munte, sunt prezentate Americii unde, pe de o parte, prevalează o atmosferă de mare deziluzie de ordin rațional și senzorial, iar pe de altă parte, se observă o căutare a unei vieți adevărate – o căutare care depășește cadrele ecleziologiei catolicizante, ale teologiei academice, ale sociologiei și eticii protestante, ale meditației înșelătoare și aflate într-un vid duhovnicesc, ale activismului social ateu etc. Și mai cred că această carte va fi de mare folos celor ce caută să guste în viața lor personală – în funcție, desigur, de lupta ce o duc – adevărata hrană patristică și provenită

LIBRIS We know
 books

Acolo, toate sufletele mântuite vor trăi într-un ocean de dragoste, dulceață, bucurie, încântare și uimire!

2. Va veni vremea, va bate ceasul, va sosi clipa când ochii aceștia se vor închide, iar ochii sufletului se vor deschide. Atunci vom vedea o nouă lume, noi ființe, o nouă creație, o nouă viață fără de sfârșit. Numele său este „Nemurirea nețărnută”, marele tărâm părintesc, nesticăcios și veșnic, Ierusalimul cel ceresc, maica primului născut, acolo unde sufletele înviate, care au fost spălate de necurăția lor prin sângele Mielului nevinovat, își vor afla adevăratul locaș.

Cine oare poate să exprime în cuvinte bucuria, încântarea, extazul acelor suflete binecuvântate și mântuite? Binecuvântați sunt cei ce au murit întru Domnul, pentru că toate bunătățile gătite lor de bunătatea Domnului îi așteaptă. Fericit este cel ce câștigă „lozul cel mare” pentru sărbătoarea cea cerească, pentru bunătățile ce nu i se mai pot lua pentru slava pe care Însuși Domnul a descris-o: „*fii ai lui Dumnezeu, moștenitori ai lui Dumnezeu și împreună – moștenitori cu Hristos*” (Rom.8,16-17).

Înainte de Patima Sa, Domnul L-a rugat pe Cerescul Său Părinte pentru ucenicii Săi și pentru cei ce vor crede prin ei: „*Părinte, voiesc ca, unde sunt Eu, să fie împreună cu Mine și aceia pe care Mi i-ai dat, ca să vadă Slava Mea pe care Mi-ai dat-o, pentru că Tu M-ai iubit pe Mine mai înainte de întemeierea lumii*” (Ioan 17, 24).

Cât de mare este dragostea lui Iisus pentru noi! El a luat asupra-Și firea omenească și a fost răstignit pe Cruce, eliberându-ne și plătind astfel, datoria pentru păcatele noastre către Tatăl Său ceresc. Și ca un frate iubit, El ne face demni de împreună moștenirea infinitelor bunătăți ale Cerescului Său Părinte! O, câtă dragoste față de noi! O, cât

de reci suntem noi față de El! O, cât de nerecunoscător Îi sunt Binefăcătorului meu! Dumnezeu meu, Dumnezeul meu, ai milă de mine, și nu mă pedepsi după faptele mele cele rele!

3. Așa precum Dumnezeu ne-a unit duhovnicește printr-o legătură indestructibilă, la fel ne poate considera demni de a fi împreună cu El în împărăția Sa cea cerească, așa încât să putem lua cina cea duhovnicească și să ne bucurăm de dumnezeiasca Sa hrană, uniți cu Cerescul Părinte, din Care pururi se revarsă veșnicele Sale izvoare de apă ale vieții celei fără de sfârșit. Oh, ce măreață chemare! Oh, cât de bogate sunt roadele trecătoarelor dureri! Fiii lui Dumnezeu vor fi împodobiți cu cereștile veșminte; trăsăturile dumnezeiești de pe chipurile lor vor străluci ca soarele; ei se vor bucura de moștenirea părintească, veșnica odihnă! Vor admira acele locașuri cerești și, văzând acele bogății necurmate, vor rămâne în extaz fără a-și da seama că veacurile se scurg! Oh, ce măreață chemare pentru om!

Dar două gânduri tulburătoare distrug această aleasă meditație. Cel dintâi este acela că eu nu voi fi părtaș acestei slăvite binecuvântări; acum aceasta este doar o simplă meditație, dar mai târziu ea se va materializa. Cel de-al doilea este acela că oamenii își trăiesc viața fără să cunoască această măreață chemare și, ca atare, această necunoaștere dă naștere la despărțirea de Dumnezeu și la moartea duhovnicească.

O, Dumnezeul meu, Domnul Savaot, luminează întunericul inimilor noastre așa încât să Te putem vedea pe Tine, adevărata lumină, binecuvântata lumină care luminează și bucură inimile prietenilor Tăi. Luminează-ne ca să Te putem urma până la veșnica odihnă.

4. Totul va trece și se va sfârși ca și cum n-ar fi existat vreodată, în vreme ce lucrările făcute în Domnul vor rămâne în sufletul care le-a lucrat, așa încât lucrătorul să poată culege viața veșnică din ele.

Fericiți sunt filozofii duhovnicești ai Domnului, care înlătură lucrurile trecătoare și le adună pe cele veșnice, așa încât la plecarea lor, își vor afla comorile lor în vistieria Domnului. Fericiți sunt cei ce-și curăță inimile de buruienile păcatului și cultivă sămânța cea bună, pentru că va veni vremea când ei vor culege roadele vieții celei veșnice! Fericiți cei ce seamănă lacrimi cu post duhovnicesc, adică pururea înfometează și însetează după bucuriile cele de folos, pentru că aceștia vor culege bucuria cea veșnică!

5. Toată truda, osteneala și ispitele acestei vieți, binecuvântatul meu fiu, nu se pot compara cu viața cea veșnică. Chiar dacă am avea o mie de vieți și le-am jertfi pe toate, n-am face nimic în comparație cu slava ce va să fie și în care Stăpânul nostru Hristos Domnul dorește să ne așeze prin scumpul și de viață dătătorul Său Sânge! Iată de ce Sf. Apostol Pavel spune: „Pătimirile vremii de acum nu sunt vrednice de mărirea care ni se va descoperi” (Rom. 8, 18). Mai mult, gândiți-vă că omul „se veștejește ca o floare și trece ca un vis” (Is. 40, 6-8) și că „atunci când trâmbița va răsună, toți morții vor învia ca după un cutremur” (I. Cor.15, 52) pentru a-L întâmpina pe Hristos. Când ușa veacului ce va să fie se va deschide și când lumea aceasta va lua sfârșit, atunci firea noastră va fi restabilită la starea sa originară. Domnul „~~va~~ schimbă la înfățișare trupul smereniei noastre, ca să fie asemenea trupului Slavei Sale” (Filipeni 3, 21). Firea noastră care suspină cu întreaga creație are dureri (Rom. 8, 22) și așteaptă slăvita descoperire a fiilor lui Dumnezeu cu o mare dorire: „Pentru că făptura așteaptă cu nerăbdare

descoperirea fiilor lui Dumnezeu” (Rom. 8, 19).

Măreția omului, pe care Dumnezeu îl înalță până la atâta slavă este de neegalat! Totuși noi pătimișii, păcătoșii nu suntem conștienți de aceste uriașe bunătăți și felul nostru de a gândi este cu totul pământesc. Gândiți-vă: acest trup care este țărână și putreziciune este socotit demn de slava dumnezeirii, demn de a deveni îngeresc.

Acum, oamenii sunt ființe materiale în comparație cu îngerii, care sunt ființe pur duhovnicești. Îngerii, în comparație cu Dumnezeu, sunt întrucâtva „materiali”. Ei nu sunt ființe absolut spirituale așa cum este Dumnezeu, care este lumina cea neapropiată. În acest fel oamenii vor deveni atunci și ei ființe îngerești. Atunci, va avea loc o singură unitate a plinătății Bisericii, a credincioșilor cu Hristos. Cât de duios și de părintesc ne-o spune Domnul: „Părinte - Îi spune El Tatălui Său - *voiesc ca, unde sunt Eu, să fie împreună cu Mine și aceia pe care Mi i-ai dat, ca să vadă slava Mea pe care Mi-ai dat-o*” (Ioan 17, 24).

Se pot oare compara bogățiile lumești cu aceste cuvinte ale Domnului? Dacă doar ne-am afla acolo unde se află Domnul – acolo unde îngerii se cutremură și nu îndrăznesc a se apropia! O, înțelepciune ascunsă și nesfârșită bogăție a Domnului!

6. Să nu-ți uiiți ținta și scopul vieții, fiul meu. Privește spre cer și vezi frumusețile ce ne așteaptă. Ce sunt bucuriile prezente, pământești? Nu sunt ele oare cenușă, țărână și vis? Nu vedem noi oare că totul, aici, este supus stricăciunii, în vreme ce bucuriile cele de sus sunt veșnice? Împărăția lui Dumnezeu este nesfârșită și fericit este cel ce va locui într-însa, deoarece el va vedea slava Dumnezeiescului Său Chip! Fiul meu, nu uita că noi ne aflăm în această lume doar vremelnic și că viața noastră atârnă de un fir de păr și că

toate lucrurile acestei lumi sunt trecătoare. Așadar, oricine nu pune preț pe lucrurile trecătoare ale acestei lumi – cu alte cuvinte, nu le dorește cu ardoare – va fi părtaș la lucrurile cele bune și veșnice.

Deci, atunci când posedăm această cunoaștere a adevărului, desigur că ne vom aținti ochii sufletului nostru în orice clipă spre viața veșnică, spre Ierusalimul cel ceresc, unde cetele îngerești slavoslovesc dumnezeieștile cântări de o dulceață și înțelepciune de negrăit. Oh, fiii mei, de câtă slavă se vor bucura sufletele voastre atunci când după moarte se vor înălța la ceruri și se vor alătura cetelor îngerești!

7. Să-L slăvim pe Domnul cel Înălțat la Ceruri, Care ne-a socotit vrednici de a prăznui Sfânta Sa Înviere. Să ne rugăm ca El să ne socotească demni de prăznuirea veșnicului Sabat în ceruri, în Ierusalimul cel nou, în bucuria cea veșnică: „Și bucuria voastră nimeni nu o va lua de la voi” (Ioan 16, 22). Cu adevărat, fiul meu, căci bucuria de aici e scurtă și urmată de necazuri care o pot anula, în timp ce bucuria cea cerească curge încontinuu ca dintr-un izvor inepuizabil și de viață dătător.

Să ne străduim în îndatoririle noastre creștine să fim vrednici a prăznui Paștile cele nemuritoare alături de Hristos al nostru și să-L vedem față către față spre bucuria noastră neînserată, fără a mai fi rușiți de aceasta de încercări și deznădejde.

8. Ah, dacă ați putea vedea doar un colțișor de rai, dacă ați putea auzi timp de câteva secunde slavoslovia îngerilor care strălucesc în lumina cerească și sunt înmiresmați de miresmele raiului. Oh, ce frumusețe! Din păcate, noi nu cunoaștem nimic din toate acestea, noi cei aflați în întuneric. Acolo totul strălucește într-un extaz nemăsurat. Și ce oare

vă spune tronul lui Hristos? Hristos Domnul și Stăpânul stă pe tron și datorită luminii Sale nimeni nu-I poate vedea prea Sfântul și prea dulcele Său Chip. Oh, ce dulceață, frumusețe și măreție! Ce poate fi oare mai frumos decât aceasta? Acesta este adevăratul paradis: să vezi chipul Domnului nostru Iisus Hristos! Slavă Crucii Tale, O, Doamne și Învierii Tale! O adâncime a înțelepciunii lui Dumnezeu! O, taine ale dumnezeirii întreit înșorite! Fericit este cel ce se smerește ca un copil, ascultând toate poruncile cu un suflet curat din dragoste pentru Dumnezeu! Și vai celui plin de sine precum sunt eu; de câte daruri dumnezeiești se lipsește unul ca acesta! Fiii mei, alergați cu smerenie ca să ajungeți la Domnul Care s-a Smerit pe Sine de dragul nostru, prea dulcele și prea iubitul nostru Domn, Iisus Hristos, lumina bietelor noastre suflete. Vedeți ce frumusețe ne așteaptă! Dacă ați putea vedea măcar cât este de frumos! Atunci ați disprețui totul; ați deveni precum gunoiul pe care se poate călca, numai ca să nu vă mai lipsiți de tot ceea ce v-a pregătit iubirea cea plină de dulceață a blândului Iisus! Cam astfel de lucruri îmi spunea Bătrânul meu, iar eu vi le împărtășesc vouă așa încât să vă îndulciți de ele. Eu sunt prea plin de ele – iertați-mă!

9. Sfântul Apostol Pavel ne vorbește despre rai foarte frumos. El a fost răpit până la al treilea cer și la frumusețea împărăției cerurilor și a strigat în extaz: „Cât de frumoasă, cât de extraordinar de frumoasă este împărăția Domnului ce nu poate fi asemuită cu nici o frumusețe pământescă!” Raiul este atât de frumos încât ochiul omenească nu a putut vreodată vedea o astfel de frumusețe. La fel și urechea omenească nu a putut auzi vreodată cântări mai dulci, fiindcă cetele îngerești slavoslovesc incomparabil mai frumos decât privighetorile cu glasul cel mai dulce cu puțință! Sf. Apostol Pavel ne

LIBRIS We know
BOOKS

spune mai departe că omul nu și-a imaginat vreodată ceea ce Domnul a pregătit în cer, în rai, fiilor Săi. Într-adevăr, este lucrul cel mai adevărat cu puțință că dacă am cunoaște plăcerile duhovnicești ale raiului, am fi răbdători în orice situație ne-am afla pentru a-l dobândi. În vreme ce acum, din cauza ignoranței noastre, noi facem exact contrariul și ne îndepărtăm de el! Oh, dacă am ști măcar ce este raiul! Mintea omenească este incapabilă să-și imagineze măreția frumuseții sale!

Acolo, cetele îngerești și sufletele sfinte slavoslovesc neîncetat – un Paște veșnic! Acolo sufletele se înțeleg într-o stare de extaz. Ele discută despre felul în care și-au petrecut această viață plină de goliciune și cât de mult le-a ajutat Dumnezeu să scape de iad și să se odihnească în acest loc plin de extaz al lui Dumnezeu! Ei aduc nesfârșite mulțumiri lui Dumnezeu pentru mila Sa uriașă, pentru faptul că le-a oferit raiul! Eu, oricum, nu sunt pentru rai, pentru că faptele mele mă arată că voi fi pedepsit la muncile iadului.

Ce este raiul? E un loc plin de flori neveștejite, plin de miresme dumnezeiești, este bucuria îngerilor, viața pascală, dragoste divină, neîncetată doxologie adusă Domnului și o viață veșnică! Așadar, cât de mult merită să luptăm pentru el – dar cât de mică este lupta noastră în lumina acestui – ca să-l numim așa – „fantastic“ rai!

Oh, raiule, cât de frumos ești! Frumusețea ta mă cheamă și mă transformă într-o cu totul altă persoană! De ce să nu mă nevoiesc și să lupt cum se cuvine ca să te merit? Doamne, Dumnezeul meu, alungă de la mine mândria cea blestemată, așa încât călăuziți fiind de sfânta smerenie să putem deveni cetățeni ai prea dulcelui rai. Amin; așa să fie!

CAPITOLUL II

Despre necazuri, suferințe și osteneli

1. Fie ca dragostea cerescului nostru Tată să fie cu sufletele voastre, așa încât întăriți fiind de ea să puteți duce cu voi rodul ascultării față de poruncile Sale de viață dătătoare: *„Toți care voiesc să trăiască cucernic în Hristos Iisus vor fi prizoniți“* (2 Tim. 3, 12). Deoarece Îl urmezi pe Mântuitorul Hristos prin faptul că ți-ai închinat totul unei viețuiri îngerești, cea mai mare îndatorire a ta este să suporti toate pătimirile, indiferent dacă acestea vin de la tine, din pricina leneviei, a păcatelor sau a oamenilor. Deoarece dorim să trăim o viață întru Hristos Domnul, trebuie să ne supunem voii lui Dumnezeu întrucât toate lucrurile vin de la Domnul. Și fiindcă ele sunt de la Dumnezeu – și aceasta după voia Lui cea sfântă – părintele ceresc le poruncește. Putem noi oare să nu ne supunem? Putem noi să nu rostim ca și fericitul Iov: *„Dacă acestea sunt bune dinaintea Domnului, facă-se voia sa: Binecuvântat fie numele Domnului!“*

Prin răbdare și mulțumiri aduse Domnului, noi ne exprimăm astfel ascultarea față de voința divină. Nu va fi oare socotit vrednic să capete încă de aici viața veșnică sufletul tău cel ascultător? Da, el va trăi în veacul veacului.

De aceea, să luptăm; să ne întărim sufletele prin lucrarea îndelungii răbdări pentru a fi bineplăcuți lui

IBRIS | We know books

Dumnezeu. Necazuri, boli, pătimiri, încercări – nici una din ele nu ne vor despărți de dragostea lui Hristos. Pentru că știm deja că strâmtă și anevoioasă este calea care îi duce pe cei ce umblă pe ea la viața cea veșnică. Ghimpi și ciulini se află în stânga și în dreapta căii; de aceea, e nevoie de multă atenție. Pe această cale anevoioasă – adică, prin suportarea încercării bolilor ș.a.m.d. – ghimpele îndoielii, nerăbdării, lașității răsar sfâșiind veșmântul sufletului. Ceea ce trebuie să facem, așadar, este să scoatem acest ghimpe prin răbdare, credință și nădejde avându-l pe Iisus Hristos drept model. De-a lungul vieții Sale pe pământ El a avut multe necazuri și Prea Sfântul Său suflet a fost împuns de mulți ghimpi, așa încât a exclamat: „*Prin răbdarea voastră veți dobândi sufletele voastre*“ (Luca 21,19). Prin boli și prin lucruri dureroase în general, Dumnezeu își revarsă darurile asupra noastră ca un Părinte, deoarece El caută mijloace de a ne împărtăși sfințenia Sa: „*Căci care este fiul pe care tatăl său nu-l pedepsește? Iar dacă sunteți fără de certare, de care toți au parte, atunci sunteți fii nelegitimi și nu fii adevărați*“ (Evrei 12, 7-8). Oh, ori de câte ori suferim, atunci este evident faptul că suntem fii ai lui Dumnezeu. Și cine n-ar dori să fie fiu al lui Dumnezeu? Așadar, dacă vrei să fii adevărat fiu al lui Dumnezeu, îndură necazurile și încercările trimise de Dumnezeu cu mulțumire, credință și nădejde. Chiar încercările ce ne vin din partea oamenilor ne sunt cu adevărat trimise de Dumnezeu pentru a dobândi toleranța, înfrânarea, compasiunea și răbdarea, deoarece toate acestea sunt trăsături dumnezeiești, precum Domnul ne spune: „*El face să răsară soarele și peste cei răi și peste cei buni și trimite ploaie și celor drepecți și peste cei nedrepecți*“ (Mt. 5, 45). Din acest motiv noi trebuie să-i iubim pe toți oamenii. Fie ca

nici o urmă de ură sau de rău să nu mai existe în sufletele noastre, ca să putem fi numiți fii ai lui Dumnezeu. Pătimirile întregii noastre vieți nu sunt vrednice a fi comparate cu bunățile de negrăit pe care Dumnezeu le-a pregătit acelor suflete ce-și duc crucea, fie că aceasta vine de la diavol, de la alți oameni sau de la propria noastră fire. Deoarece orice patimă sau neputință ne încearcă, atunci când luptăm cu ea, aceasta ne face vrednici de binecuvântare: „*Fericit este omul care primește încercarea, pentru că stându-i împotriva cu curaj, va primi cununa vieții*“.

Pentru acest motiv, fiul meu, primește cu răbdare orice, căci o cunună invizibilă se țese nevăzut pe creștetul fiecăruia dintre noi. Iarna este aspră, dar raiul este blând. Primește gerul încercărilor pentru ca picioarele tale să dănțuiască pline de bucurie în cer.

2. Multe lucruri ne deosebesc, fiul meu, dar fericit este cel ce trece prin lucrurile dureroase ale acestei vieți cu răbdare și cu mulțumire. Da, noi trebuie să-I mulțumim Domnului, Care prin astfel de lucruri dureroase ne pregătește sufletul nostru nemuritor pentru a moșteni veșnicele binecuvântări ale Împărăției Cerurilor! „*Domnul ne pregătește spre binele nostru, pentru a ne împărtăși de sfințenia Lui*“ (Evrei 12, 10). Prin felurite necazuri „*El ne aduce nouă, mai presus de orice măsură, slavă veșnică covârșitoare*“ (2 Cor. 4, 17). Din acest motiv nu e nici bine și nici necesar să ne supărăm atunci când Domnul ne cumintește. Mai bine ar fi pentru sufletele noastre ca noi să arătăm o desăvârșită ascultare față de Doctorul sufletelor și al trupurilor noastre, care la vremea diferitelor necazuri operează asupra rănilor invizibile ale sufletului fiecăruia dintre noi, cu sfânta dorire de a dărui sănătate – adică